

STRAŽA

V+VI

Posamezna
štev. Din 2.—

List izhaja
vsakega 1. in
15. v mesecu

Naročnina
letno 30 Din

Uredništvo
in uprava:

Ljubljana,
Miklošičeva 5
Uradne ure
od 11—12 dop.
Ček. r. Straža,
Ljublj. 16.790

Štev. 17.

Ljubljana, 25. junija 1936

Leto II.

Geslo sv. očeta

Ob binkoštnih praznikih je sv. oče sprejel predstavnik katoliške akcije in je dejal:

Ena misel mora vedno in povsod prevevati vaše duše in vaša srca: Edinost v smislu one slovesne in uvaževanja vredne besede Održenika in Kralja, za katerega se bori in dela vsa katoliška akcija: »Da bodo edini kot mi! Samo iz edinosti pride sila in moč... Edinost pred vsem, edinost za vsem, edinost nad vsem! Edinost za vsako ceno. Edinost, edinost, edinost; edinost vseh, ki se borijo pod za-

stavo katoliške akcije! Edinost med voditelji, škofi in duhovniki; edinost ljubezni, edinost v mišljenju, edinost v delu, edinost v disciplini! Katoliška akcija ni nič drugega, noče biti drugo, kot udeležba, sodelovanje vernikov pri hierarhičnem apostolatu. Sporeditev, podreditev onemu apostolatu, ki ga je božji Održenik postavil za temelj in osnovo Cerkve. Sporeditev in podreditev spadajo k bistvu Katoliške akcije.

Dve lefi na straži

Pred dvema letoma je stopila naša prva straža na zapuščeno mesto, kjer so nekdanj stale utrdbe, pa so padli njih stari zidovi pod silo viharja, ki se je gnil preko zemlje. Res nekoliko drzen je bil tisti prvi naskok, a danes vemo bolj kot takrat, da je bil še komaj pravočasen: še mnogo je bilo varovati in še več znova zajeti.

Takrat so se dopolnjevali dnevi prestopa v novo človeško obdobje. Leta, ki so tekla pred tem, so sprevrgla dotedanje lestev vrednot. V množici mladih ljudi se je zrušilo sprejeto miselno izročilo. V te duhovne ruševine so silili podprti po morečih življenjskih prilikah, strašno razkrojevalni in zmeheni pojmi o veri v Boga, o narodu, o socialnem ustroju, o vseh pomembnih odnosih življenja. Ko bi najbolj moral, pa katolicizem in z njim vse zdravo ljudsko izročilo zakonito ni smelo po svoje poseči v ta nevarni strašni čas. Utihi so močje, ki so ljudstvo vodili, mnogi so se resignirani umaknili, nemalo jih je klonilo viharjem. Slovenska mladina, odsekana od življenjske vezi z narodno tradicijo, je tavalala v razklanem času, nezavarovana pred preli-vajočimi se tokovi brutalne diktature in satansko profinjene moskovske zlobe.

Moralna je planiti v ta čas »Straža v viharju«. Brez širokih predpriprav in običajnih dogovarjanj je mala falanga akademikov izdala prvo številko. Nismo vedeli kako bomo zdržali. Le to danes vemo, da smo vzdržali: z neustavljivo prodorno mlado silo in obilno božjo milostjo, kajti ves pekel se je zaklel proti nam, ker je zaslutil zid proti viharju.

Iz podanega je razumljivo, zakaj nismo pisali obširnih razprav in gojili lepe umetnosti. Treba je bilo krčiti pota v vse življenjske smeri. Z odločno besedo je bilo edino mogoče seči do razdvojenih, že omahujočih mladih ljudi. Razpršiti dvome, položiti

jasne nedvoumne miselne osnove, vračati ubito samozavest, podžigati trepetajoča srca; graditi, vezati s petrojeno brzino, da utrdimo nov tabor pred pretečim odločilnim navalom. Šlo je za življenje novega katoliškega pokreta med slovensko mladino.

SOVRAŽNIKI SO SI NADELI NOVO KRINKO

Pod ukradeno zastavo »Ljudske fronte« hudič združuje zlati salon s podivjano ulico, rumeno internacionalo z rdečo. Pod parolo socialne revolucije ubija ta fronta lačne krščanske ljudi, poliva z zato darovanim petrolejem in meče goreče baklje v božje hrame, v katerih že 1900 let donijo besede »gorje bogatinom« — — — Z istim geslom na jeziki nosi ta od hudiča zaslužena druhal na ramenih svoje vodnike, ki imajo v žepih čekovne knjižice, iz ljudske krvi iztisnjene akcije in ključke dobro zavarovanih bančnih tresorjev.

Trbovelj, Jesenice, Celja in Maribora in kjer je še kaj industrije bi ta »ljudska« fronta nikdar ne dala narodu, čigar zemlja rodi in čigar roke proizvajajo to bogastvo. Imajo že dovolj židovskih »strokovnjakov« v svojih vrstah, da postanejo »ljudski« komisarji balkanske Sovjetije. Akcijam bi se pridružila legitimacija K. P. J. ...

Dve leti smo stali na straži in se borili proti fronti, ki so jo vodili predestinirani komisarji. Poznamo njih zveze z eksponenti najtežjega kapitala, ki eksploatira našo zemljo in pije kri našemu izsesanemu ljudstvu. Niso nam neznani njihovi satanski načrti. Za to gre, da ob koncu stare rumene fronte, ki je s kapitalom in zakoni rušila božje kraljestvo na zemlji, rudeča fronta z ognjem in

S to številko je zaključen drugi letnik »Straže v viharju«. Prva številka tretjega letnika bo izšla 1. oktobra. Uredništvo in uprava se prav iskreno zahvalujeta cenjenim naročnikom za dosedanje blagohotno naklonjenost in se jim priporočata tudi za prihodnje leto. — Mnogi še niso poravnali naročnine. V preobličju dela so morali to prezreti. Prepričani smo, da je morala vseh naših naročnikov tako visoka, da bodo vse svoje obveznosti do lista točno poravnali. S tem nam bodo pomagali iz neprijetnih denarnih težkoč, s tem pa bodo tudi pokazali, da hočejo velikodušno podpreti idealna stremjenja mladoslovenskega katoliškega gibanja, ki ga je sprožila »Straža v viharju«. Pri velikem delu, ki smo si ga zasnovali, nam je potrebna močna medsebojna vez, intenzivna, moderna in borbena propaganda, potreben nam je močan katoliški tisk. Vsa nova gibanja, ki hočejo v bodočnosti kaj pomeniti, polagajo veliko važnost na tisk, ki je moderna velesila. Katoličani ne smemo tu zaostati, mi moramo voditi! Za Kristusa in zmago njegovih idej hočemo in moramo žrtvovati vse! Kristusu nasprotne sile si osvajajo javnost, one hočejo zavzeti naš prostor. Naš tisk mora skrbeti, da ne bo sovražnik Kristusov tisoletnega krščanskega življenja slovenskega naroda spremenil v ruševine! »Straža v viharju« si je poleg drugega nadela tudi to nalogo. Če bo Bog z nami in nam bo zavedna slovenska javnost pomagala, bomo uspeli.

Uredništvo in uprava
»Straže v viharju«.

UNIVERZA
doma

Ob koncu letošnjega leta. Šolsko leto 1935-36 je za nami. Bilo je precej razgibano, proti koncu zelo burno, bilo je to leto velikih napetosti in trenj med tremi glavnimi svetovno-nazorskimi strujami na univerzi, leto večnih zborovanj in umetno povzročenih masovnih

akcij. Slovenski katoliški akademiki, ki že od nekdaj tvorijo jedro in vodstvo resnične slovenske fronte na slovenski univerzi, so si za to leto poleg drugega postavili v program definitivno gradnjo univerzitetne knjižnice, najnunejšo izpopolnitev univerze s postavitvijo novega hidrotehničnega inštituta, hidrotehničnega laboratorija ter anatomske predavalnice, odpravo šolnin in taks, izvedbo slovenskega tedna, umaknitev nove tehnične uredbe, v kolikor je slaba, zvišanje dotacij ljubljanski univerzi, ureditev reprezentančne organizacije, osnovane na načelu neposrednih in tajnih volitev po listah. Popoln uspeh je dosežen pri vseučiliški knjižnici, pa tudi nova tehnična uredba je bila umaknjena. Katoliški akademiki si ne lastimo vseh zaslug, saj so delali tudi drugi, eno pa je gotovo, da smo s svojim odločnim, pa vendar treznim nastopom v najkritičnejših trenutkih rešili ugled in dostojanstvo slovenske univerze, s tem pa tudi rešili njen obstoj, ki je bil resno ogrožen, ko so jo hoteli marksisti in njihovi še ekstremnejši zavezniki najostudneje izrabljati za svoje politične shode. Niso nas premotile presunljive boljševiske deklamacije in njih spretni šlagerji, pred očmi so nam bile vedno le stvarne potrebe slovenske akademske mladine, slovenske univerze in slovenskega naroda v močni Jugoslaviji. Proti iz Moskve narekovane razkrojalnemu delu meščansko-frakarske leveice smo se odločili za mnogo težjo, pa nič manj odločno in uspešno, pametno in stvarno borbo za univerzitetne interese. S to taktiko bomo tudi nadaljevali. Naša univerza mora v prihodnjem letu postati trdnjava slovenskega ljudstva — pa ne takva kot bi bili radi sinovi bogatih meščanskih krogov po vzoru od Kominterne eksportirane ljudske fronte, ki bi ji radi natakili ukradeni naziv slovenska, ampak trdnjava resnične slovenske kmečkega in delavskega ljudstva po njegovih sinovih, ki se s par redkimi izjemami zbirajo vsi v slovenskem katoliškem taboru. Naša univerza ne sme postati skakalna deska bogatih meščanskih podkupljivih iz ljudstva in naroda izkoreninjenih sinov, ki se hočejo iti sovjetski komunistični sport z neko snujočo se »slovensko študentovsko fronto«. Skrajni čas je že, da se končajo nasilne fašistične metode samozvanih ljudskofrontarskih razgrajev! Ko bi se pred veliko nočjo moral rešiti »Slovenski teden«, ko je šlo za pozitivno delo, s katerim bi dejansko pribili in manifestirali slovensko samobitnost in opozorili vse, ki so dolžni skrbeti za univerzo, na njihove dolžnosti tako, da nas ne bi mogli odbiti, takrat so se levičarji vseh nijans po višjem povelju odločili za negativni odpor, za štrajk, ki ga sedaj smatrajo za svoj največji uspeh, dočim je moral slovenski teden propasti.

Reprezentanca. Hoteli smo in hočemo reprezentanco, tako akademsko zastopstvo, ki bo v svojem namenu odgovarjajočih mejah vodila in urejevala javno življenje na univerzi. Če do take reprezentance ni moglo priti, to ni naša krivda in to dejstvo zelo obžalujemo. Tudi se nismo bali volitev, kot bi nekateri radi vedeli povedati. Da pa so nacionalni akademiki

mečem »požene Kristusa kralja v nebesa« kot so doslovno napisali v svojem dnevnem povelju.

Toda prav ljudska fronta je že obstojala pred komunisti in kapitalisti. Bojne legije prave sloven-

ske ljudske fronte se bodo strnile in bodo gradile duhovno in socialno kraljestvo Kristusa kralja na naši zemlji mimo našemljene in lažnive ljudske fronte, ki je kraljestvo teme, nazadnjaštva in suženjstva.

Akademiki Slomšku

V nedeljo, dne 28. junija pridemo akademiki v Maribor, ki hrani in straži veliko svetinjo našega naroda, grob Slomškov. Počastiti hočemo Tvoj spomin, Slomšek, ki si prebuditel naš narod iz stoletnega spanja, mu utiral pot do višje izobrazbe v narodnem duhu, mu pisal v »Drobtinicah« zlate nauke, vzgajal deviško čisto mladino, začrtal slovenskemu narodu apostolski delokrog cirilmetodijske ideje; Tebi, pisatelju, pesniku, šolniku, cerkvenemu knezu, svetniku velja naš pozdrav!

V zadnjih letih je bilo toliko svetnikov in blaženih dvignjenih na oltarje! Italijanov, Francozov, Nemcev, Ircev itd. Započetih je bilo l. 1931. v Rimu 271 procesov beatifikacije ali kanonizacije Italijanov, 116 Francozov, 55 Špancev, 6 Nemcev, kje so Slovenci, Hrvatje, Čehi?

Irei, ki so imeli nam podobno usodo, imajo nad 150 svetnikov in blaženih, mi Slovenci niti enega ne, Hrvatje 5—6! Kje je razlog temu? Ali smo Slovenci in Hrvatje manj krepotni, manj pobožni kot drugi narodi? Ali nas Rim zapostavlja? Ali je manj svetnikov med nami? Ne to, ne ono! Javno mnenje današnjih dob, vodilni činitelji verskoprosvetnega življenja, vsa psihoza današnjega časa premalo zavestno pojmuje veličino in pomembnost herojev duhovitosti in kreposti. Veličina političnih, državnih, narodnih, literarnih, sportnih prvakov nas veliko bolj prevzema. Za »metafizične« vrednote nimamo več tako izrazitega čuta. Osebnosti, iz katerih so izžarevale nadnaravne, nadzemske, božje, nadtvarne iskre, so nam premalo realne in važne; skratka: svetnike je treba umeti, ceniti, jih priznati kot vzvišene, angelske vzore vsega lepega in plemenitega, kar more človek v krepostnem življenju doseči. Treba je umeti, da je svetnik nadzemski, neminljivi zagovornik, simbol, predstavnik naroda v večnosti in

da takorekoč v nebesih ovekoveči svoj narod. Preglašenje svetnikov ni zgolj zadeva versko navdahnjenih dobričin, ampak je resna, velika stvar naroda kot takega. Ne čudimo se, da je francoska vlada in francoski narod tako rekoč v celoti spremljal z največjim zanimanjem svetniško proslavljanje device Orleanske! Saj se vendar v takih izrednih osebnostih dvigne genij naroda do nebesnih višin vsega onega, kar je človeštvu od nekdaj veljalo kot blago, plemenito in sveto!

Vprašanje, ali bomo imeli slovenske svetnike na naših oltarjih, je — seveda poleg božje Previdnosti — predvsem od nas samih odvisno, ne od Rima.

Verujmo v posvečujočo moč božje milosti, trudimo se, pobrigajmo se za naše svetnike. Spoznajmo svetniško veličino Slomška, verujmo vanjo, kličimo in prosimo v vseh javnih in zasebnih stiskah Slomška v nebesih za pomoč: tu naj med nami ne bo razlike naziranja: Slomškova beatifikacija naj bo strastna, koprneča želja vsega naroda. Vsi sloji, stanovi, vsa mesta in vasi naj imajo svojo posebno pobožnost do Slomška! — Slomšek ni več zgolj Mariborčan, Štajerec, ni več zgolj duhovnik in škof, pesnik, vzgojnik: Slomšek je nam realni, večno živi vzornik najvišjih idej krščanstva.

Mi, akademiki, hočemo stopiti k njegovemu grobu, obljubiti in priseči mu hočemo, da ga bomo v svojem krogu proglasili za naš vzor, za našega priprošnjaka v nebesih, h kateremu se hočemo vselej zatekati in čigar slavo hočemo širiti od roda do roda! Naša duša ne bo več mirovala, naši klici k Bogu ne bodo več utihnili, dokler ne bo tisoče kresov z vseh slovenskih gričev in gora oznanjalo, in tisoče slovenskih src vriskalo proti nebu: *Blaženi Anton Slomšek, prosi za nas!*

Abiturientom!

Osem let srednješolskega študija je za Vami. Stojite pred odločitvijo za novo življenjsko pot, ki Vas bo vodila do groba. Eni greste v bogoslovje, drugi na univerzo. Tebi hočemo posvetiti nekaj besed, ki si se odločil za univerzo: za filozofijo, pravo, tehniko, medicino ali teologijo. Strokovni študij Ti bo dal mnogo dela. Posvetil mu boš kar največ moči in sil, saj živimo v težkih časih in moramo gledati, da čim hitreje prebrodimo leta izpitov, šolnin in taks.

Z nekim spoštovanjem in z neko nestrpnostjo boš stopil na svobodna akademska tla slovenske Almae matris. Res, naša Alma mater je najvišja slovenska znanstvena in kulturna ustanova, za katero so se borili naši največji in najboljši duhovi. Šele z univerzo je dovršena slovenska narodna kulturna rast, univerza je znak naše kulturne zrelosti, slovenska univerza je znak narodne samobitnosti slovenskega naroda.

Univerza Ti bo dala le strokovno usposobljenost. Poleg strokovne izobrazbe pa Ti je kot inteligentu potrebna Tvojemu stanu primerna kulturna usmerjenost, svetovnonazorska poglavitost, vsaj nekaj prostega časa moraš posvetiti študiju perečih sodobnih vprašanj, postaviti se moraš v službo resnične slovenske narodne skupnosti, pa tudi naše državne skupnosti ne smeš prezreti.

Pri tem izvenstrokovnem delu se pota akademske mladine močno ločijo. Ločijo jih nepremostljivi

svetovnonazorski prepadi. Saj dobro vesta, draga tovarišica in dragi tovariš, ki stopata na akademsko tla, da je že vsaka važnejša življenjska odločitev, še bolj pa seveda vse naše javno delovanje in vse delo zaboljšanje socialnega in gospodarskega reda, v kolikor ni zgolj tehničnega zanačaja, odvisno od naše svetovnonazorske usmerjenosti, skratka, da narod in družba živi in dela s Kristusom ali brez Kristusa. Pa še to: v današnjih razmerah ne moreš ostati neopredeljen. Ali se odločiš za katoliško fronto, ali pa stopiš v protikatoliško materialistično fronto.

Slovenska katoliška akademska mladina je doslej in bo tudi v bodoče stala na braniku za naše neodsvojljive prvine, za katolicizem in narodnost našo, bori se proti nečloveškemu kapitalizmu, za resnično in temeljito socialno obnovo, njeno naravno in pravo mesto je v vrstah slovenskega delovnega ljudstva, podrobno se bavi s problemi in razvojnimi možnostmi našega socialnega in gospodarskega življenja, odločno se bori proti vztrajajočemu komunizmu, ki na hinavski način izrablja slovenske narodne in gospodarske potrebe ter pomanjkljivosti naše univerze, ki pa mu ni mar za resnične kulturne, politične in gospodarske ideale, katere hoče naš narod, temveč nas hoče zapeljati v novo, boljševisko suženjstvo na temeljih dialektičnega materializma. V našem najožjem krogu, na univerzi, velja naša borba šolninam in previsokim taksam, za zvišanje dotacij slovenski

univerzi, za zboljšanje socialnih in študijskih pogojev naših študentov, za novo znosnejšo univerzitetno uredbo, za legitimno študentsko stanovsko zastopstvo (reprezentanco) za zgradnjo centralnega univerzitetnega posloja, kakor tudi za spopolnitev in zgraditev nekaterih novih znanstvenih institutov in laboratorijev, da ne omenjamo dostojne bolnišnice in klinike v zvezi z izpopolnitvijo medicinske fakultete.

Nekaj ljubljanskih salonsko-marksističnih meščanskih študentov si je nadelo vablivo ime »slovenska študentska fronta«; ta naj da tvori del po španskem in francoskem komuno-marksističnem vzoru snuječe se »slovenske ljudske fronte«. Vsak resnični slovenski študent, ki čuti s slovenskim ka-

toliškim ljudstvom, se bo pridružil edino pravi slovenski ljudski fronti katoliških študentov in bo obrnil hrbet politike željnemu karieristom z izpesojeno ideologijo in ukradeno firmo.

Vsak zaveden slovenski študent bo ob vstopu na univerzo takoj vedel, da pri boju za študentske in narodne interese ne sme stati ob strani, da pa zanj ni mesta med komuno-marksističnimi izkoreninjenici, pa naj na zunaj še tako kriče o slovenskem patriotizmu, da zanj tudi ni mesta med ostanki ugašajočega, vedno bolj na levo prehajajočega liberalizma ampak se bo pridružil močni borbeni fronti slovenskih katoliških akademikov.

Slabosti komunističnega frontarstva

Komunizem ne nastopa nad masami z neskončnimi zamotanimi teorijami, malo so mu mar zapleteni problemi, odločil se je za taktiko udarnih fraz. Pred dobrim letom je vrgel v svet med seboj trdno povezana gesla ljudske fronte, enotne fronte delavcev in kmetov, protikapitalistične fronte ter fronte proti vojni in fašizmu. Že površna analiza teh dušeslovno sicer dobro zadetih frontarskih gesel nam bo pokazala, da so pač izvrstno sredstvo za politično pridobivanje širokih mas, da pa so vsebinsko obupno prazna in nam strahovito razgalijo vso nepoštenost kominterne, ki se za njimi skriva.

I. Protikapitalistična fronta.

1. Nejasnost. Protikapitalistična borba komunistov sloni na neki nejasni definiciji kapitalizma. Komunistom je kapitalizem vse, kar nasprotuje komunizmu. Vsled te nejasnosti mase niti ne vedo, proti čemu in komu se pravzaprav bore. To je prva slabost. Mi pa nasprotno vemo, da je kapitalizem proizvajanje gospodarskih dobrin s pomočjo kapitala. Ker ta kapital, oplojen z delom, res nosi in rodi sadove, zato tako pojmovan kapitalizem v svojem bistvu ni nujno zlo, ni nujno oduševski, dasi je dandanašnji dejanski kapitalizem, če ga pojmujejo zgodovinsko v zvezi z liberalističnim in mamonističnim duhom dejanski veliko zlo. In tak zgodovinsko dani kapitalizem, ki pod vplivom liberalizma ne priznava nobene meje, nobene vezanosti, nobenih načel, tak gospodarski sistem, pri katerem igra kapital oziroma njegov lastnik prvenstveno vlogo nad delovnim človekom, ga izrablja in podjarmlja, tak sistem, ki ga vodi le načelo individualnega interesa in nebrzdane konkurence, katoličani z vso odločnostjo odklanjamo.

2. Protikapitalistična fronta komunistov je premalo radikalna. Komunistična kritika kapitalizma je le plitvo šlagerska, ni pravilno zajeta, je nezadostna in — četudi bi bila iskrena — ne more doseči svojega namena, ker ne prodre v najgloblje bistvo sedanjega kapitalističnega reda.

Že prej smo ugotovili, da vodi sedanjí kapitalizem duh gospodarskega liberalizma. Ta duh računa s človekom kot z mrtvo snovjo in ga uporablja kot nujno orodje hladnega nečloveškega mašinizma. Z vidika absolutnega omalovaževanja človeškega dostojanstva se noben kapitalizem, bodisi privatni zapadni, bodisi sovjetski vzhodni, ne more strinjati s tozadevnim krščanskim pojmovanjem. Komunisti, vezani na dogme historičnega materijalizma, gledajo samo na eno, to je na zgolj ekonomskomaterielno plat socialnega vprašanja, za njih obstoja le človek kot zgolj živalsko bitje pa še snov in dogodki. Njihovo pojmovanje človeka in njihov načrt novega reda sloni na istem materijalizmu, ki je že v sedanjem redu

tako grozno potlačil človeka in njegovo dostojanstvo. Mi pa pojmujejo človeka kot višje duhovno bitje, zgolj prefinjeni tehniki visoko nadrejamu duha. Zato je v sedanjí borbi proti kapitalizmu mnogo globlje kot tehnična razdelitev bogastva in ureditev produkcije ter konzuma potrebna vezanost na od Boga postavljene pravne in socialne zakone, ljubezen do bližnjega, upoštevanje pravičnosti, skratka nova notranja preporoditev življenja.

Ker je komunistična protikapitalistična kritika naperjena zgolj na tehniko, ne pa na notranje nezdravo bistvo kapitalističnega sistema, je nezadostna, premalo radikalna. Problem kapitalizma še ni rešen, če se ogromen kapital, nakopičen v rokah maloštevilnih bogatašev in razbremenjen vseh socialnih funkcij prenese od neodgovornih individuov na ravnotako neodgovoren kolektiv. To je le goli prenos gospodarskih dobrin od enih močtev na druge, zgolj tehnična izmenjava nosilcev kapitala, pogubni kapitalistični in diktatorski duh pa nemoteno deluje naprej. Problem moramo zajeti mnogo globlje. Katoličani vemo, da je vsaka gospodarska obnova brez predhodne verske in pravne obnove nemogoča. S svojim konstruktivnim, jasnim, realnim in radikalnim obnovitvenim socialnim programom, obseženim v papeških okrožnicah, bomo končno tudi zmagali. Ker je komunizem v najslabših kapitalističnih poantah sam najbolj kapitalističen, je že po svoji naravi nezmožen za uspešno protikapitalistično borbo.

II. Protifašistična fronta.

S protifašističnimi gesli komunisti grozovito elektrizirajo mase. Posebno v zapadnih državah je protifašistična borba najpriljubljenejši predmet komunističnega gibanja in mu daje največ dinamizma. Beseda fašizem v tako ustvarjenem vzdušju nekako elektrizira, vsak jo izgovarja z gnevom in srdom, čeprav v resnici niti ne ve, kaj prav za prav ta groženj in temnega dvoumja polna beseda pomeni.

Tudi pri tem svojem mitu puščajo komunisti mase v nejasnosti.

Mase vedo, da morajo kričati proti Mussoliniju in Hitlerju, mase morajo vedeti, da je vsak režim, ki se kakorkoli bori proti komunizmu, fašističen, več pa ne vedo in ne smejo vedeti. Če bi več vedele, bi jih beseda fašizem ne elektrizirala več, kajti takrat bi tudi vedele, da je kominterna vrgla v svet protifašistično geslo vsled samoobrambe pred protikomunističnim delovanjem, pa tudi vedele, da je fašizem baš v tisti točki, ker je zgrešen, presenetljivo podoben komunizmu.

Katoličani vemo, da so fašistični režimi totalitarni, da je v državi, v kateri vlada fašistični režim, zelo malo prostora za svobodni razmah indivi-

na vsak način hoteli iti na volitve, in to le na volitve, pa naj bi bila reprezentanca kakršnakoli že, in to pač le iz politično prestižnih razlogov, je jasno in razvidno iz tega, da so že pred potrditvijo pravil nove reprezentančne organizacije, vloženih na univerzitetni senat, razvili živahno volivno agitacijo, izdali dva velika tiskana letaka, katera so založili iz posebnega v volivno propagando namenjenega fonda. S tem so tudi dejansko desavurirali svoje, zadnje čase toliko poudarjeno načelo meglenega strokovnega opredeljevanja in so morali spoznati pravilnost načela, ki se dejansko itak vedno izvaja in ki ga mi tudi odkrito zagovarjamo, namreč načelo, da smo za nepolitični, strogo nestrankski, toda za odkrit in jasen svetovnonazorni značaj opredeljevanja in borbe na akademskih tleh.

NAK »Mladi Triglav« razpuščen. Senat univerze kralja Aleksandra I. je razpustil Neodvisni akademski klub »Mladi Triglav«, ker je prekoračil meje svojega delokroga in se je udeleževal na političnem polju.

Nova tehnična uredba umaknjena. Nova tehnična uredba, ki je zelo prizadela slušatelje prvega letnika na tehniki in proti kateri se je borila akademska mladina, je umaknjena. V tej zadevi je objavil dekanat tehnične fakultete sledeči oglas: Gg. slušateljem I. letnika tehniške fakultete! Sklep fakultetnega sveta z dne 22. V. 1936. Za slušateljce I. letnika tehniške fakultete se vrše izpiti v letu 1935-36 po stari fakultetni uredbi. Dekan Osana. Ko so iskali levičarji vzrokov za svoj politični štrajk in so izrabili v ta namen tudi borbo vseh študentov proti nekaterim nesocialnim odločbam nove tehniške fakultetne uredbe, je g. rektor na zborovanju jasno povedal, da je tehniška uredba delo tehničnih fakultet in da je ljubljanska tehniška fakulteta že izdelala osnutek te uredbe. No, sedaj, ko je nesocialni pasus nove uredbe umaknjen, proglašajo marksisti to dejstvo za svojo zaslugo. Imajo pač monopol za zasluge, saj so nam tudi knjižnico priborili njihovi ministri.

Anatomska predavalnica. Kakor smo že poročali, je gosp. finančni minister tik pred sprejemom letošnjega proračuna črtal postavko 142.000, namenjeno za dograditev ljubljanskega anatomskega instituta. Ker pa je zadeva zelo nujna, je na prošnjo Akademске zveze g. prosvetni minister obljubil, da bo skušal še pred novim proračunom kriti stroške za naš anatomski institut iz izrednih kreditov. Akcija za univerzitetno knjižnico je zainteresirala kr. bansko upravo in ministra dr. Kreka, naj vsi za deva pospešijo. Na banovini so ponovno pregledali načrte in jih tudi precej spremenili. Po spremenjenih načrtih bodo postavljene klopi v predavalnici amfiteatralno. Po novih spremenjenih načrtih se je proračun zvišal na 180.000 Din. Pričakujemo, da bo to pereče vprašanje v kratkem rešeno.

Letošnja karitativna akcija med akademiki. Ni nam treba ponavljati, kako slabo je socialno stanje slovenskega študenta, ki se mora poleg vsakdanjega študija boriti za kosček kruha. Če površno pogledamo statistiko o socialnem položaju

slovenskega akademika, opazimo, da se rekrutirajo v katoliške akademske vrste največje, večinoma kmetski in delavski sinovi in sinovi nižjih uradnikov, med nacionalnimi akademiki za današnje razmere večinoma dobro situirani meščanski in obrtniški krogi, še bolj zanimivo pa je, da so tudi med levičarji zelo mnogi dobro situirani višjeuradniški sinovi in celo nekateri taki, ki imajo po svojih očetih in stricih zelo ozke zveze z velikim kapitalom (da pa bi bili malo moderni, hočejo uboge mase vsaj politično voditi in jih prepajati s sovjetskimi gesli). So pri vseh izjeme, toda v glavnem povedano drži. Za pomoč revnim akademikom so skrbele razne karitativne organizacije, menze in akademski domovi, kot Vincencijeva konferenca za akademike, Dijaško podporno društvo (DPD), Akademsko podporno društvo (APD), Oračnov dom, Akademski dom (Miklošičeva cesta), Akademski dom sv. Cirila, Akademski kolegij, Dom visokošolk. Akadem. menza Vincencijeve konference itd. Dijaško podporno društvo je dajalo podpore kat. akademikom, širši delokrog ima Vincencijeva konferenca za akademike, ki je razdelila v tem letu okrog 56 tisoč dinarjev podpor in vzdrževala v Ljudski kuhinji neodvisno akademsko menzo za vse akademike. Akademsko podporno društvo je dajalo podpore vsem, oziraje se na potrebnost. Precejšnja podpora je nudila akademikom tudi kr. banska uprava.

Menza Vincencijeve konference. Največjo socialno aktivnost je brez dvoma razvila menza Vincencijeve konference v Ljudskem domu (Streliška ulica). V tej menzi je imelo dnevno hrano okrog 100 do 120 akademikov brez razlike prepričanja in to po 6 ozir. 7 (v petih in nedeljah) Din dnevno. Mislimo, da je ta menza res neodvisna. Ljudska kuhinja je odstopila Vincencijevi konferenci prostore in inventar ter je nosila vse režijske stroške, za kar se ji moramo javno zahvaliti. Le na ta način je bilo mogoče urediti tako ceneno in razmeroma dobro hrano. - Slišali smo, da dobi univerza v kratkem 200.000 Din kot delež od belgrajskega centralnega zdravstvenega fonda, ki se steka iz vse države v Beograd. Mislimo da je univerza dolžna s tem denarjem nekoliko podpreti menzo Vincencijeve konference, ki je doslej za akademike največ storila, da bo mogla vzdržati tudi v bodoče.

O borbi za Karlovo univerzo in njene insignije je predaval Josef Hodan v Akademski zvezi dne 12. junija. Za Karlovo univerzo v Pragi — ustanovil jo je Karel IV. leta 1848 kot češko univerzo — so se vršili veliki boji med Čehi in Nemci, ki so bili končani leta 1934 z zmago Čehov.

drugo

Delo zagrebške Danice. V zadnji številki je pomotoma izostalo poročilo o delu Danice v Zagrebu. (Op. ur.) Glavno delo zagrebške Danice v letnem semestru 1936. je bila tako potrebna organizacija strokovnih klubov v okrilju Danice. Ni to moda, da smo pričeli organizirati v okrilju katoliškega društva strokovne klube, temveč je to zahteva prilik, v katere nas je postavil čas. Vedno česče

dualnih iniciativnosti. Proti tem napakam se pač upravičeno lahko borimo katoličani, prav nobene legitimacije za protifašistično borbo pa nima komunizem, ki je sam ultrafašističen, samopašen, ki zagovarja in praktično izvaja boljševisko ultrafašistično diktaturo, ki se poslužuje nasilja, ne dopušča nad seboj nobene kontrole, se istoveti z državo, zavestno in nasilno širi zmoto, si prilagaja popolno odločanje o vzgoji mladine, dejansko ne priznava cerkve in njenih pravic i. t. d. Zato se noben komunist ne more iskreno boriti proti fašizmu, ker dobro ve, da komunizem še huje kot fašizem participira na ultrafašistični psihozi v vsej njeni bistvenosti, ker ve, da je komunizem še huje nestrpen, absoluten, diktatorski in nacionalističen kot fašizem. Najboljši dokaz za to je nova boljševiska ustava v S. S. S. R., po kateri sme postavljati pri volitvah kandidate samo edinodovoljena komunistična stranka (ali ne diši to po Nemčiji in Italiji?) in obstoja nova velikodušna demokratičnost diktatorja Stalina v tem, da smejo te vsiljene kandidate voliti vsi ruski državljani. V protifašističnih geslih kominterne ni in ne more biti iskrene borbe proti fašizmu, pač pa se v njih izraža borba dveh fašizmov za oblast.

III. Fronta proti vojni.

Vsak iskren človek te ali one narodnosti želi iz vsega srca odvrniti strahote moderne vojne. Če je današnji človek poslal na dopust trezno razsodnost, če neumno drvi v propast, ki jo pripravlja človeštvo vzporedno s civilizacijo, če grozi Porenje, Srednja Evropa, Daljni Vzhod, če je v Afriki že tekla kri, če je še sploh mogoče ustaviti vso to divjo gonjo, ali res ni pametno, da se vsi, ki so miroljubni, združimo v enotno fronto proti vojni?

Žal je enotna fronta s komunisti zopet povsem nemogoča. Zopet je komunistično protivojno frontarstvo le pesek v oči, le spreten lov na miru željne duše. Komunistično delovanje proti vojni je v direktni logični zvezi z njihovim protikapitalističnim in protifašističnim delovanjem. Da vodijo to delo proti kapitalizmu in fašizmu zgolj poli-

tične in prestižne potrebe komunističnega, ne pa resnične ljudske potrebe, smo že jasno spoznali. Podobno je s protivojno fronto. Komunistična protivojna fronta žal ni naperjena proti vsakemu kršilcu miru, ampak le proti vsakemu sovražniku boljševikov. Pa ne samo to. Komunizem se sploh po svojem bistvu ne more boriti proti vojni, ker jo sam predpostavlja. Komunizem, ki ima za gonilno silo sovraštvo, boj, ki slovi na nasilju, se nikdar ne more odkrito in brez zahrbtnih namenov boriti za pravi mir, ampak mora roditi edino le nasilje. Vsi vemo, da komunisti danes rabijo mir, da se lahko pripravijo za končni naskok na svetovno vladno. Ko pa bodo dovolj močni, dovolj oboroženi, za vojno pripravljani, se bodo skušali razširiti in utrditi z vojno. V tem pravcu se vrši v Rusiji vsa mladinska in vojaška vzgoja.

Ne fronta proti vojni — le fronta za obrambo boljševizma.

Ko govore o enotni fronti proti vojni, v isti sapi dostavljajo fronto za obrambo Sovjetske Rusije. Sedaj razumemo vse. Fronta proti vojni, vržena s svet od kominterne, bi se morala, če bi bili odkriti — imenovati fronta za obrambo svetovnega komunizma, ker to v resnici je.

Današnjemu svetu gre za zgradbo novega reda, ki bo zagotovil resnični mir. Gre za mednarodni red pravice in prijateljstva, v katerem bodo narodi — vsak v smeri svojega genija — izpopolnjevali svoje poslanstvo v časno in večno srečo vsega človeštva. Komunistično imperialistično nasilje in strupeno razkiranje vsega, kar ne prija komunistični materialistični miselnosti, to nasilje pač ne more nositi imena mir.

★

Pred nami leži razgaljeno komunistično frontarstvo. Za megleno in nejasno krinko na zunaj privlačnih front in gesel se reži okrvavljeni obraz kominterne. Pa samo ta obraz, brez vsebine, brez leka, brez rešitve.

Akademiki na Slomškove dneve!

Odhod iz Ljubljane v nedeljo dne 28. jun. z vlakom ob 5.30. Po prihodu skupna maša v frančiškanski cerkvi, po maši v Kaz. dvorani naše zborovanje in obisk Slomškovega groba. O 1/25. uri skupne večernice; ob 1/211 uri od akademikov iz Korošičeve ulice z bakljami k ponočnici, pri kateri bo skupno sv. obhajilo. V ponedeljek ob 9. uri odhod iz Slomškovega trga na Glavni trg k pontifikalni sv. maši; po maši spreved k Slomškovega grobu in manifestacijskemu zborovanju.

Problem srednje šole

Mislimo, da je prav, če se ob koncu šolskega leta ozremo na miselno usmerjenost in na socialni položaj naše srednješolske mladine.

Srednja šola, ki bi morala biti zgrajena organsko, danes ne vzgaja mladine v enotnem duhu. Zelo se ji pozna razklanost sistema. Učni načrt je sestavljen tako, da večkrat na eni strani podira, kar na drugi zgradi. Verouk je priznan kot navaden predmet. Dogaja se, da n. pr. profesor filozofije ali prirodopisa na podlagi nekaterih »znanstvenih«, v resnici pa že davno zastarelih in ovrženih teorij, pobija pozitivne verske resnice. Tak razklan sistem vede do poloma, ne vtisne enotnega idejnega pečata naši mladi inteligenci, ali jo vede vsaj v indiferentizem.

V takih prilikah se morajo profesorji verouka naravnost truditi, da dijakom ohranijo in znanstve-

no poglobijo krščanski svetovni nazor. Od doma katoliško vzgojeni srednješolci, ki prihajajo večinoma iz podeželja, morajo iti skozi težke preskušnje.

Večino našega naroda tvori kmetijski stan; s tem pa še ni rečeno, da se večina slovenske inteligence steka s kmetov. Šole so drage, kmet je obubožan. Število kmetskih sinov na gimnazijah je zlasti zadnja leta zelo padlo, tako da ne tvori več niti petine vsega dijaštva.

Zelo malo naraščaja da delavski sloj. Odstotek delavske mladine na srednjih šolah komaj dosega pet odstotkov.

Približno toliko naraščaja kakor kmetje dajejo tudi nižji uradniški sloji.

Največ šolanih ljudi dajo premožni meščanski krogi: uradniki, trgovci in premožnejši obrtniki. Med to mladino je mnogo sposobnih, pa tudi mnogo

plev. Težko si je misliti, da bi dal bogat meščan svojega sina v tovarno, delavnico ali na kmete; šolal ga bo, pa naj bo sposoben ali ne.

Ker šola v splošnem ne nudi mladini enotne svetovnonazorne vzgoje, zato je važno, iz kakšnih družin se steka naše dijaštvo.

Versko najbolj brezbrizni so v splošnem premožni meščanski sinovi. Iz teh se stekajo naši liberalci in — kar je s socialnega stališča zelo zanimivo in čudno — naši marksisti in komunisti. Materialistična usmerjenost jim pač ne nudi nobenega odpora; zajadrajajo proti hipermodernemu marksizmu, kar jim daje svoj poseben pečat.

Zanimivo pa je na drugi strani dejstvo, da je bilo krščanstvo vedno zatočišče vseh teptanih in zaničevanih. Tudi današnje katoliške mladinske vrste to dokazujejo. Najbolj zatirana in socialno stiskana

dijaška mladina se krčevito oprijemlje katoliške miselnosti, saj je sedem enajstin delavskih sinov na slovenskih gimnazijah zavedno katoliških, saj so nižjeuradniški sinovi po večini katoliško usmerjeni, saj so kmetje skoro izključno v katoliških vrstah.

Danes se vrši močna borba za srednjo šolo. To borbo vrši akademska in srednješolska mladina. Postavljena ji je dilema: Krščanstvo ali materializem!

Pa še nekaj smo opazili: dotok iz nižjih slojev je minimalen. Treba je poceniti šolanje, treba je dvigniti gmotno stanje kmetov, delavcev in nižjih uradnikov. Dokler se ne izvedejo te dalekosežne reforme, naj se osnujejo pokrajinski podporni fond, dotira naj jih javna in privatna dobrodelnost. Iz teh fondov naj dobivajo podpore revni in sposobni dijaki.

Med slovanskimi brati

Letošnji poletni semester sta študirala pri nas delegata čeških in slovaških katoliških akademikov. Pred odhodom v njuno domovino sem ju prosil za kratek intervju. Zanimivo je, da je življenje in delo slovaške akademske mladine ozko povezano na Hlinkovo Slovaško ljudsko stranko, dočim je to delo na Češkem ločeno od politike. Sicer pa, naj kar sama govori, Juro Kohút, slavist iz Bratislave ima besedo.

Kam je usmerjeno vaše delo in kakšen odmev ima v javnosti?

Idejni boj slovaških akademikov na bratislavski univerzi je zelo podoben boju, ki ga vodi akademska mladina v drugih državah. Poleg strokovnopoklicnega dela žrtvujemo mnogo časa tudi pomembnemu delu na polju verskega in političnega oblikovanja svojega naroda. V tem izvenšolskem delu smo si pridobili takšen vpliv na Slovaškem, da ga vsa narodno in versko zavedna slovaška javnost, torej ogromna večina slovaškega naroda, budno zasleduje in spremlja s simpatijami. Vzroki so jasni: saj izhajamo iz širokih vrst naroda, poznamo njegove bolesi in težave, smo njegovi, on je naš, premišljamo o možnosti njegove duševne in duhovne rasti, narod veruje v naš idealizem.

Ali se vsi slovaški študenti borite za te ideale?

Vsi ne. Tudi med nami so Efialti in slepi Marksovi verniki. Katoliški idealizem zahteva vlado duha nad gmojo; narodni idealizem zopet zahteva nesebičnost in žrtve. V glavnem sta gibalni sili slovaškega dijaštva katolicizem, brez kompromisov v verskem življenju, aktualen v morali, dvigajoč pomen narodnega čustvovanja, in socializem, internacionalen v politiki, materialističen in brezverski, zanikajoč obstoj duhovnih principov in židovski v moralnem oziru.

Kako pa ste organizirani?

Katoliški nacionalni akademiki smo organizirani v akademskem klubu Hlinkove Slovaške ljudske stranke. Osrednja organizacija socialističnih kolegov je SSA Sváz socialistický akademikov. Nekak prehod med tema grupama tvorijo akademiki Razusove stranke, ki je nacionalna, pa ni versko pobarvana; so pa v njej večinoma luterani. Po veri mešani, regionalistično usmerjeni, pa manj radikalni kot hlinkovci so agrarci. Ti akademiki, pred letom ali kaj še morda hlinkovci, dajo več na osebno ugodnost kot na idejo.

Katera od naštetih skupin je najmočnejša?

Največje skupino tvorimo katoliški akademiki Hlinkove ljudske stranke, izhajajoč iz katolicizma in samobitnosti slovaškega naroda. Strokovni društvi slušateljev filozofske in medicinske fakultete sta popolnoma v naših rokah. Na juridični smo za agrarce najmočnejši. Tudi regionalna društva v podeželju večinoma mi vodimo. Svoj katolicizem si utrjujemo v marijanskih kongregacijah, katoliškem internatu Svoradov — Svoradov je osrednje gibalno katoliške in narodne misli med slovaškimi akademiki; vodi ga msgr. prof. dr. Eugen Filkorn —

pri tedenskih predavanjih in semestralni duhovni obnovi. Svojo krščanskosocialno in narodno orientacijo si poglobljamo v svojem klubu, kamor vabimo kot predavatelje vodje slovaškega katolicizma in avtonomizma; po predavanju so vedno debate.

In — čigava bo bodočnost?

Zdi se, da orientacija slovaških akademikov na desno ni efemerna. Z leta v leto ta tabor raste in dobiva nove sile, polne radikalizma. Zdravi razum, socialni čut in priklenjenost na našo zemljo nam ne dovoljuje oskruniti našo tradicijo, zidati gradove v oblake, ampak s pozitivnim in načelnim delom gradimo in bomo gradili na svoji tradiciji in razvijali versko in narodno kapaciteto slovaškega naroda.

Op. uredništva: Kakor smo že večkrat čuli, se tudi na Slovaškem pripravlja izraziti kulturno-verski, nepolitični pokret med akademiki, ki bi odgovarjal belgijskim »J. U. C.«, hrvaškim križarjem, češkim ligašem in našim Stražarjem.

★

Zadnji teden poteka, ko je še med nami tovariš Hodan iz Prage. Prosil sem ga za kratek intervju.

Povej mi, kolega, kakšno je privas organizacijsko gibanje med katoliškimi študenti?

Naše dijaštvo pravilno pojmuje svojo nalogo. Pripravlja se nanjo že v srednjih šolah. Povsod tam, kjer imamo svojo mladino, se snujejo dijaški socialni krožki SSS (stud. soc. združeni). To so srednješolski krožki, v katerih se dijaštvo pod duhovnim vodstvom izobrazuje v onih duhovnih resnicah, ki jih navadna šolska vzgoja ne more nuditi. Krožki so skoraj v vsakem kraju, kjer je le gimnazija ali kaka druga srednja šola. Ko pa pride dijak v Prago na visoko šolo, ga pričakuje akad. kat. društvo ČLA. Da bi imeli stalen kontakt s srednješolskim društvenim življenjem, so osnovani v takih krajih, ki so v stikih z akademsko mladino ASSS. Vsa kat. dijaška društva, tako srednješolska kakor visokošolska so združena v UKSCS.

Kaj je v vašem programu in s kakšnimi sredstvi ga širite med svojim članstvom?

Predvsem hočemo, da bi mi vsi bili dobri ljudje ljudje, dobri katoliki. Naš ideal je oblikovati človeka močnega značaja, ki ima pred seboj veliki cilj — Kristusa človeka. Trudimo se, da bi se mu vsaj od daleč približali s poštenim življenjem, polnim resnega dela in z vsem tem, kar nas uči Cerkev. Tukaj le z nekoliko besedami označeni program skušamo uvesti v življenje z rekollekcijami, predavanji, duhovnimi vajami, romanji in vsemi ostalimi sredstvi, ki so možna.

Kake smeri zastopa dijaštvo privas?

Dijaštvo na univerzi je mogoče deliti na dve glavni skupini, ki sta pobarvane po politični pri-

se pojavljajo sovražni klici, da Cerkev nima v javnem življenju nobenega opravka, vedno bolj opažamo potrebo po dosledni katoliški miselnosti v vsem, tudi v poklicnem življenju. Odtod klic, naj se organiziramo v strokovne klube kot katoliški akademiki in gledamo na vse znanstveno-strokovne probleme, v kolikor sovpadajo s svetovnim nazorom, z našega — katoliškega vidika. Pri nas delujeta že kluba agronomov in tehnikov, pa tudi kluba medicincev in veterinarjev ne zaostajata. Delati moramo tem intenzivneje, da pokažemo, da smo slovenski katoliški akademiki v Zagrebu močna trdnjava katoliške misli, vredni sinovi slovenskega naroda.

Na I. diskusijskem večeru AKD Danice v Zagrebu, ki se je vršil 9. maja, je imel prof. Olšanič zelo zanimivo predavanje o židovskem problemu. G. predavatelj je podal dobro karakteristiko Židov, ki so večinoma brezverci, materialisti, kapitalisti ali socialisti in komunisti. Materialisti so pač zato, ker so brezdomci, ker nikjer nimajo zdravega narodnega jedra, ki bi jim dajalo pobudo za višje vrednote, kot je to pri drugih narodih. Danes, ko so kot narod raztreseni, ko pa kot Židje vendar ne prenehajo v obilici drugih narodov, je njihova najvišja medsebojna vez pohlep po bogastvu, moči in denarju. Materialistični svetovni nazor Židov je nekaka kolektivna sila židovske rasne in nacionalne skupnosti.

SREDNJA ŠOLA

Vse poverjenike na srednjih šolah prosimo, naj to število razdelijo med naročnike ob priliki proslave 28. junija, v kolikor jih dobe, drugim pa naj jo pošljejo na dom.

Prijateljsko svarilo vsem katoliškim srednješolcem. Zvedeli smo, da se ponekod skušajo marksistični akademiki ob različnih prilikah in v različnih oblikah približati katoliškim srednješolcem, jih po svoje »informirati« o položaju na univerzi in razširjati med njimi najrazličnejše lažnjive vesti o katoliških akademikih in še posebej o stražarjih, ki so jim največji trn v peti. Naši prijatelji srednješolci so toliko zavedni, da ne bodo nikomur nasledili. Pa to ni dovolj. Ti ljudje so včasih naravnost vsiljivi. Zato z njimi najhitreje opravimo, če jih odločno odklonimo in prekinemo vsako občevanje z njimi!

»Straža v viharju« na srednjih šolah. V letošnjem šolskem letu se je »Straža« na srednjih šolah močno utrdila. Mnogim je postala nujna duševna hrana, tako da so že komaj čakali na izid vsake nove številke. In vzdržala je, čeprav so jo hoteli na nekaterih šolah preprečiti, drugod so jo zopet prepovedali itd. »Straža« hoče tudi v bodočem šolskem letu ostati na srednjih šolah, stopiti hoče v novo fazo, hoče se močno razširiti. Vsak zaveden katoliški srednješolec, ki so mu vsaj malo pri srcu vsi novi težki in zapleteni problemi, vsak, ki je v skrbi za usodo in za bodočnost slovenskega naroda, vsak, ki razume važnost in veličino novega pokreta katoliške mladine, vsak, ki se zaveda potrebnosti močnega, udarnega katoliškega tiska, vsak tak bo naročil »Stra-

žo v viharju in po možnosti tudi v njo dopisoval. »Straža v viharju« je in hoče ostati glasilo mladine, ona hoče pridobiti mlada srca za delo za kraljestvo Kristusa kralja med našim narodom, ona tvori vez med v življenje in v hud idejni in praktični boj stopajočo mladino v Ljubljani na univerzi, na srednjih šolah, pa med Mariborom in Celjem in Kranjem, Novim mestom, St. Vidom, Kočevjem pa gori do Murske Sobote. »Straža« daje nove iniciative, nove pobude o delu, si osvaja, svari, informira o domačem in velikem tujem svetu. Mladi, sezimo po njej, agitirajmo zanjo, študirajmo iz nje, pišimo vanjo! Mladi moramo naprej, naša je bodočnost.

KNJIGE

Naša pot X. nam prinaša I. pismo Pija XI. brazilskim škofom o katoliški akciji. Poleg poudarka važnosti KA govori o važnosti reda, metode in taktike. Borci KA morajo biti dobro versko, moralno in socialno vzgojeni. To delo pa se mora začeti z malimi jedri. Zlasti poudarja papeževo pismo, da »bi bila zmota in silno težka škoda, če bi se ali v župnijah ali v škofijah ustanovila združenja vernikov s sličnimi cilji, kot jih ima KA, ki bi pa bila popolnoma neodvisna in popolnoma v nobeni zvezi s KA, ali kar bi bilo še hujše, nasprotujoča.« — Pač pa se mora KA organizirati na stanovitni in na narodnostni osnovi. KA je uradno društvo, ki ima od Cerkve poverjeno nalogo, da vrši v svet apostolat, ostala verska društva pa ji pomagajo. II. »Kaj KA je nova oblika, ki se loči od ostalih po svojem namenu: KA hoče pomagati duhovnim potrebam raznih socialnih skupin, pripraviti za vsako primerno okolje in dodeliti vsaki posebne naloge« (23); po modernosti oblik, po narodnostni osnovi organizacije in po enotnem vodstvu. Podrejena je neposredno sv. očetu, vodi jo pa laičstvo ob asistenci duhovnika. Univ. prof. dr. Odar nato juriščno obravnava položaj KA v Cerkvi in odgovori na nekatera sporna vprašanja. III. KA in cerkvene družbe. Zadnji del ima odlomke iz pisem in nagovorov, ki se nanašajo na razmerje KA do cerkvenih družb. Knjižica prav dobro izpolnjuje pomanjkanje večjega slovenskega dela o KA, ki bi ga že počasi lahko dobili. Za dijake stane 3 Din.

OBZORNIK

KA in krščanska država. V listu Katoliške akcije »Katholisches Leben« se je obravnavalo vprašanje razmerja KA in krščanske države. Glede tega so bile podane sledeče vodilne misli: 1. Cerkev in država sta dva različna pojma. Katoliška akcija in politična stranka sta zato v osnovah različni ustanovi: slednja je svetna in državna, prva pa religiozna in cerkvena. 2. Cerkev ne vlada državi, tudi ne krščanske stanovske države in je tudi noče vladati. 3. Cerkev in KA sta, kakor to izrecno ukazuje papež, izven in nad razdiralnimi političnimi prepiri, izven in nad boji političnih strank in skupin. Cerkev, krst in evangelij — in tako tudi KA — je

padnosti. Na eni strani so nacionalisti, katoliki in umirjeni agrarci, na drugi pa marksisti, komunisti in ekstremni elementi. Nacionalistično dijaštvo ima v sebi sicer mnogo liberalističnih elementov, vendar ni vzelo v svoj program boja proti veri. So med njimi taki, ki soglašajo z našim programom, drugi se sploh ne potrudijo razmišljati o tem, so tudi tkzv. matrični katoliki, ki so proti nam, vendar njih liberalizem ne predstavlja nevarnosti. Republikanci (agrarci) so v večini katoliki in se tudi strinjajo s programom kat. dijakov.

Levica zastopa materializem in vse novodobne izume. Njihov skvarjen ideal je samo »užijaj danes, ne premišluj kaj bo jutri«. Klic vesti po duhovnem življenju skušajo zatreti in ta svet jim je vse. Ne da se to trditi za slehernega, vendar splošna karakteristika bo pač taka, kakor sem jo naznačil.

Kakšno vlogo ima kat. dijaštvo med ostalimi dijaki in posebej med akademiki?

Naše poslanstvo je veliko. Hočemo biti apostoli

med našimi kolegi in med ljudstvom. Hočemo jim pokazati pravo pot, kaj je smoter življenja, kakšna so sredstva za njegovo dosego. Toda zato moramo biti najprej sami vzgled.

Ali bi bila vaša želja velika »Slavia Catholica«?

To je skoro edino, kar si z vsem srcem želim, toda ne samo moja želja, ampak želja vseh dijakov je to. To je samo nadaljevanje dela, ki sta ga že davno započela sv. brata Ciril in Metod in na nas je, da bi popolnoma uresničili krasen načrt o unio-nizmu med vsemi Slovani: Ut omnes unum sint!

Ali ne boš pozabil na naše delo, ki smo ga z zamenjavo začeli?

Vedno mi bo posebna naloga truditi se, da bodo naši stiki, ki sem jih tukaj započel trdni in iskreni. Doma bom povedal, da sem našel pristrčne prijatelje v vas. Naš skupni cilj se mora povzdigniti in vse se mora osredotočiti okrog enega gesla: »Vse v večjo čast božjo!«

Še pristrčno mi je stisnil roko, nato sva se razšla.

V avgustu se začne gradnja ljubljanske vseučiliške knjižnice.

Narod pred našimi očmi

Prečuden pojav je narod. Nikjer ga ne moreš videti in vendar je vsa zgodovina polna borbe in sodelovanja med narodi. Vidiš samo Angleže, Francoze, Italijane, Nemce, Slovence... in če vidiš hkratu 100.000 Angležev ali Francozov... ali Slovencev, ne moreš reči, da je to narod in če, recimo, te pobiješ ali nasitiš, ne moreš reči, da si pobil ali nasitil narod. Pobil ali nasitil si pač 100.000 posameznikov, ki so udje tega ali onega naroda, do naroda samega pa nisi prišel. Koliko posameznikov sestavlja narod? Prvi pogled po narodih nas pouči, da za narod ni merodajno število, število je merodajno samo, da vemo, ali je ta ali ona človeška skupnost velik ali majhen narod. Narod sam pa je duhovna skupnost, kakor družina, ki je po številu otrok majhna ali velika.

Narod ni večni. Narod se ob nekem času, ki ga do dne natančno ni mogoče določiti, pojavi, raste in se razvija, propada in slednjič v času, ki ga do dne natančno ni mogoče določiti, izgine s površja zemlje in se ne vrne nikdar več, saj človeštvo tudi narodov že pomni lepo število, ki jih danes ni več.

In vendar, kako človeka naveže nase ta duhovna, sama na sebi minljiva skupnost! Vsa leta svojega življenja se samo v tej skupnosti, med svojim narodom, čuti domačega in če že mora zapustiti njegovo zemljo, še vedno obrača pogled nazaj in si samo tega želi, da bi se mogel vrniti in vsaj stara leta preživeti med svojim narodom. To ni samo navezanost na domačo družino, ki je morda medtem vsa izumrla, to je navezanost na narod. Tudi cel narod si lahko za svoje bivališče izbere drugo zemljo, v drugo narodnost se ne preseli nikoli. In če pride pritisk od zunaj, se razvije najstrašnejša borba. Kadar narod brani svojo narodnost, se dogajajo grozne reči. Cele množice umirajo, več ali manj zavedno. Ako je to iz trme, je narod velik pojav, ki da trmo močnejšo od smrti. Največkrat pa je to iz izrazite, najbolj nesebične ljubezni do svojega naroda, ki se tako upira nasilni predstavitvi v drugo narodnost, da posamezniki za ohranitev prvotne narodnosti tudi smrt prenesejo. Vera in narodnost sta tako močni ideji, da ljudje zanju tudi mučeniško umirajo.

Ljubezen do naroda je med Slovenci še kaj neznana čednost, namreč taka ljubezen, ki »vse pretrpi, vse prenese, vse odpusti«, ki se za narod tako nesebično žrtvuje, kakor mati za družino, brez računanja in tudi brez upanja na plačilo. Poznamo pač neko naravno častihlepnost, ki je v pravih me-

jah neškodljiva in tudi ni neznajna, poznamo tudi zelo nesebično in pošteno javno delovanje iz naravnega veselja do udejstvovanja, tudi vsi ti nagibi vsaj v kakem kotičku računajo na priznanje, ljubezen je pa najbolj delavna in najbolj vztrajna in prav nič računarska. Narod je od Boga hotena družba, zato ima ljubezen do naroda tudi pred Bogom svojo vrednost. Kakor mora mož ženo ljubiti, ne samo vzdrževati, tako mora vsak član naroda ljubiti svoj narod, Slovenec torej slovenski narod. Vsakomur ta dolžnost ni tako živo pred očmi, morda nima za to niti potrebne izobrazbe, izobraženec pa ima tudi do naroda večje dolžnosti, ker je vsak izobraženec bolj ali manj v javnem delu, ker ima vsak izobraženec neki krog, iz katerega vpliva na narod.

Za ljubezen pa je najprej potrebno spoznanje. »Ignoti nulla cupido«, kdor ne pozna, ne ljubi. Zato kmetu, ki morda pozna samo svojo vas, ni mogoče zameriti, če ni z ljubeznijo navezan na ves narod, če je navezan samo na svojo vas ali občino, izobraženec pa se mora že zato truditi, da bo narod čimnatančneje spoznal, da ga bo mogel čimbolj vzljubiti in da bo tudi drugim mogel povedati, kakšen je ta narod, da ga bodo tudi oni vzljubili.

Čemu to teoretiziranje? Da bi mi, ki smo udje majhnega naroda, začeli s spoznavanjem. Ali poznamo slovenski narod? Spoznati moramo vso njegovo zemljo, do koder sega njegova beseda, to se pravi, prepotovati jo moramo po dolgem in počez, z denarjem v žepu ali brez njega. Spoznati moramo preteklostne šege naroda, čeprav nas nihče službeno k temu ne napeljuje, njegovo sedanost v vseh podrobnostih in posledicah. Zlasti pa moramo spoznati njegove čednosti, saj tudi slovenski narod ni brez njih, in njegove napake, katerih največje so veselje do razprtij, boječnost, izdajstvo, ki izvira iz suženjskega duha, in nezaupanje v moč strnjene naroda.

Kakor v vsaki čednosti, tako se je treba vaditi tudi v ljubezni do naroda. Prilika za to vsak dan dovolj. Vedno v vseh razmerah priznati in pokazati slovenstvo prijateljem in še bolj sovražnikom, vedno paziti na lepoto slovenskega jezika, pripravljati se na žrtve — začni z današnjim dnem, pa boš kmalu opazil, kako si dosedaj samo pod vrhom plaval, ko si se samo ob slovesnih prilikah navduševal za narod, nisi ga pa nosil s seboj v svojem srcu. Najbolja vaja v ljubezni do naroda pa je molitev za narod. Slovenski narod precej moli, toda

za kaj? Kmet za zdravje pri živini in pri družini, za kravico, za dobro letino, za nekaj mernikov žita, tudi za rajnke starše, koliko pa moli za narod, za njegove rajnke in še živeče voditelje? Izobraženec moli — za kaj pa pravzaprav naš povprečni izobraženec moli? Morda za ženo, za otroke, za stalnost službe, za srečo pri delu in druge take domače potrebe, kolikokrat pa se v molitvi spomni naroda? Za slovenski narod moli nekaj tihih duš, ki imajo oster pogled v svet in veliko ljubezen do naroda in veliko zaupanje v Boga.

Slovenski narod je še mlad in ni še prišel čas njegovega konca. Le mladina — starejši rod, ki so ga vedno stranke trgale na vse strani, tega ne zmore — mora zanesti vanj smisel za narodno celoto in veliko navdušenje in požrtvovalnost za njo. Najprej

se mora sama naučiti ljubiti svoj narod in tisti, ki imajo za seboj že dolga leta velike in koristne delavnosti, bodo kmalu spoznali, da je tako bolj prav. Vsi pa moramo vedeti, da zgodovino narodov Bog vodi, toda po ljudeh. Zato pa se morajo ljudje zvesto držati božjih potov, da bo narod vedno živel v prijateljskem razmerju z Bogom. Pa še to moramo vedeti, da je slovenski narod še zelo malo znan, da ima zelo malo prijateljev ali pa nobenega. Lastno delo, trdna združenost in nezlomljiva vztrajnost in božja pomoč, to je vse, kar imamo. Za rešitev naroda je to dovolj, samo povzpeti se moramo do širokega in smotrenega dela, do združenosti in vztrajnosti. Božjo pomoč si moramo izprositi — kupiti se to ne more — in narod bo rasel iz leta v leto. Narodi pa dolgo žive.

Dan sem zapravil!

»Diem perdidi!« (»Dan sem zapravil!«) je vzkliknil znani rimski cesar vselej, kadar ni kak dan nič dobrega storil. To je bil pač plemenit človek! »Pogan« je bil, a kako vsiplje žerjavico na glave premnogim kristjanom, ki lahkomišelnostno zapravljajo dragoceni čas življenja, ne da bi kaj koristnega delali in storili za bližnjega ali vsaj zase!

Napočil je za dijake čas počitnic. Beseda »počitnice« sama izraža namen tega časa: da se dijak duševno in telesno odpočije in si pridobi novih moči za delo v prihodnjem šolskem letu. Pa kaj pomeni za dijaka »počivati«? Mar to, da bi prebil ves ta čas brez duševnega dela? Kakšna zmeta! Ako bi se to zgodilo, bi moral na koncu počitnic tudi on vzklikniti: »Dragoceni čas počitnic sem zapravil!« »Počitnice« naj torej pametnemu dijaku pomenijo to, da se zdaj v svobodi, ko je ponehal šolski pritisk, zahtevajoč zanimanje za vse predmete, z ljubeznijo vrne k predmetu, ki ga najbolj veseli.

Počitnice so za dijaka čas duhovne poglobitve. Med letom se duh nekako — kakorkoli se to čudno sliši — ob obilici predmetov poplitvi. O počitnicah se je treba zopet duhovno zbrati, vase pogledati: Če iz pnevmatike uide zrak, jo je treba znova napolniti. O počitnicah si boš, dijak, pljuča napolnil s svežim zrakom; napolni si tudi duha s svežimi mislimi! Zberi se duševno, imej stalno obrnjen pogled v svojo notranjost! Občeval boš o počitnicah z različnimi ljudmi; morda boš potoval, morda vas je več dijakov v kraju, morda prideš v mešano družbo. Kako prazni, plitvi so čisto ondi pogovori! Seveda, ker tisti, ki je najplitvejši in najbolj prazen, potegne vse druge k sebi v nižavo.

Kaj ti je storiti, da te družba ne potegne v nižavo? Moder mož (Goethe!) je dejal: »Povej mi, s kom občuješ, pa ti povem, kdo si. Povej mi, s čim se pečaš, pa ti povem, kaj bo iz tebe!« Da torej ne zdrkneš v nižavo, ampak ostaneš v ravni, uravnovešen, v sebi zbran, občuj z možmi, ki so

bili uravnovešeni, značajni, v sebi zbrani! A kje jih najti? Poslušaj: sami te vabijo! Med šolskim letom si večkrat slišal o starih grških in latinskih mislecih, morda si tudi kaj malega v izvirniku bral Platona, Aristotela, Cicerona, Seneko, Marka Avrela... Glej, to so bili globoki ljudje. Občuj z njimi! Kako?

V zbirki »Naša pot«, št. IX., je letos izšla prekrasna knjiga: Načela naravne življenjske modrosti. Tu je dr. Aleš Ušeničnik, naš največji sistematičar, v sedmih velikih poglavjih zbral nazore starih, predkrščanskih mislecev o največjih, najvažnejših vprašanjih življenja. Po veliki večini ti govore ti možje sami, naravnost (tudi v svojem grškem ali latinskem jeziku, če kupiš drugo izdajo, ali pa samo v prevodu, če kupiš prvo). Knjižica ima 90 strani. Preberi vsak dan (zjutraj) morda samo eno ali poldrugo stran, preko dneva pa časih pomisli na tisto branje. To ti bo dalo čudovito odpornost zoper poplitvitev. Ohranil si boš zbranost.

In pazi na Ušeničnikovo sistematiko: četrto poglavje je vrh vsega in v tem vrhu so spet trije vrhunci, katerih srednji je najvišji!

Če poslušas radio, slišiš sodobnika. Iz omenjene knjižice pa ti govore starodavniki, ki jih loči od nas doba 2000 ali še več let. Ne vemo sicer, kakšna je bila barva njih glasu, ali njih misel nam je ohranjena. Ni bilo tedaj še fotografije, in točnih slik njih obrazov nimamo, ali njih duhovni obraz nam je dobro ohranjen.

Naši največji možje (Čop, Prešeren...) so zrastle ob tej modrosti. Največji možje drugih narodov so se krepili v vsakdanjih bojih ob tej modrosti: Sedanji angleški premier Baldwin zvečer, ko neha biti politik, sede h klasikom (če treba, pogleda tudi v grški ali latinski slovar in slovnico). Pred kratkim smo brali (v majski številki revije Stimmen der Zeit), da je neumorni misijonar Peter Kanizij vsako leto prečital vsega — Cicerona!

Pogled iz Vatikana po svetu

So sodniki našega časa, ki mislijo, da je cerkev izgubila na svojem vplivu. Gledajo po Rusiji, po Mehiki, po Španiji, deloma po Franciji in po drugih državah. Tu da Vatikan malo pomeni ali nič. Kako napačne so take sodbe! Res je nasprotno. Države tega sveta si še nikdar niso tako prizadevale, da bi si pridobile naklonjenost Vatikana kakor danes. Demokracije zabeležijo vsako besedo papeža, ki bi jim mogla služiti, pa tudi diktatorski sistemi tako delajo.

Vsak bi rad svetega očeta pridobil zase, vsak bi rad Rim izrabljal za propagando! Danes je papež prijazen fašizmu, jutri drži celo z boljševiki! Ta dejstva dokazujejo, prvič, da je Rim tudi še

danes verskonravna svetovna sila, in drugič, da svet gleda središče krščanstva z zelo svetnimi očmi.

Zato stvar obrnimo. Ne glejmo Vatikana s sveta, ampak svet z Vatikana. Videli bomo, kako Rim gleda svet in kako bi moral svet pravzaprav gledati Rim. Dejstvo je, da je prav pod pontifikatom Pija XI. misel vere močno stopila v ospredje. Rimu je za božje kraljestvo, za blagor duš. Rim ne misli na to, da bi se vmešal v posle dnevne politike. V tem smislu Rim ni velesila poleg drugih velesil sveta. Rim je verskonravna velesila, za katero veljajo druga merila kakor za države tega sveta. Rim je mesto, kamor romajo romarji iz vseh

za vse ljudi (brez razlike političnega mnenja), če le iskreno iščejo Kristusa in njegovo resnico in če hočejo verno živeti s Cerkvijo. 4. Zato tudi Cerkev ni odgovorna za to, kar država ali vlada ali ta ali ona politična stranka ali korporacija stori ali ne stori. Kjerkoli se kaj nekrščanskega dogodi v javnem življenju, je verni kristjan prvi, ki to obsoja. Na drugi strani pa je treba zavračati mnenje, češ, Cerkev in KA nimata z javnim življenjem ničesar opraviti. Ravno Cerkev in KA imata nasproti javnemu življenju velike pravne naloge in dolžnosti. Zato sta poklicani, da sta kot neka vest družbe in pripomoreta, da se Kristus, njegov nauk, njegove zapovedi tudi v javnosti, torej tudi v državi, v vladnih kabinetih, stanovih in pisarnah priznajo in tudi izpolnjujejo.

Pieteta komunistov do mrtveca. V Zürichu je umrl bivši državni svetnik in vodja socialistov, Ferdinand Frank, ki se je 16 let udeleževal kot socialdemokratski politik. Malo časa pred svojo smrtjo pa se je vrnil v rim. kat. cerkev, dasi je bil celo življenje ateist. Ob tej priliki je smatral komunistični list »Kämpfer« za potrebno, da je svojega nekdanjega prijatelja na smrtni postelji najpogosteje zaničeval in oblatil.

Mladi katoliški pokret v Franciji. »Association Catholique de la Jeunesse Française« šteje danes v celoti že 200.000 članov: ta obsega »katoliško dijaško mladino, katoliško delavsko mladino, katoliško kmetijsko mladino, katoliško mornariško mladino in neodvisno kat. mladino.« Ob priliki jubilejnega zborovanja o Binkošti letos v Parizu, ko se je zbralo 50.000 mladih kat. mož, je poslal kardinal pismo, kjer opozarja na trojno veliko zaslugo te zveze: 1. Ta pokret je prelomil z brezmejnimi individualizmom, ki je sad francoske revolucije. 2. Zlomil je strah, ki je v veliki meri navdajal katolike. 3. Podal je navodila za uspešno apostolsko delovanje v in izven poklicnega kroga. Slednje se je zlasti v okviru včlanjene zveze »katoliške delavske mladine« (JOC) sijajno obneslo.

Jubilejni dnevi katoliške mladine ACJF. Ob udeležbi 50.000 mladih fantov in mož se je vršilo o binkošti tridnevno slavnostno zborovanje vseh v ACJF včlanjenih organizacij. Ta ogromna množica je zborovala na petih ločenih zborovanjih istočasno. Obravnavali so primerno vsakemu stanu aktualno vprašanje in se navdušili za nadaljnje delo. Katoliški pokret v Franciji narašča in se utrjuje.

Laična, brezverska šola vodi v komunizem. Areligiozna, materialistična miselnost zadnjega časa ni bila naklonjena verskim šolam: zato je šel preko Evrope val tako zvane nevtralne, drž. šole. Pričakovali so njeni poborniki, da bo ta šola utrdila notranji mir, domovinske ljubezen in »meščanske«, državljanske kreposti v narodih: to naj bi bili uspehi laične morale. Tako so Francozi prej imeli tri vodilne ideje: »Dieu, patrie, la vertu« (Boga, domovino in krepost), od leta 1877 so izpustili Boga in se zadovoljili z »domovino in krepostjo«.

Posledice so bile nepričakovane. Učiteljstvo osnovnih šol je večinoma v marksistično-komunističnih vrstah in ne marajo za rodoljubje in domovinsko ljubezen. Njim je domovina »človečanstvo«, to se pravi po materialističnem naziranju jim je domovina tam, kjer jim je dobro. — Učiteljstvo je zaneslo brezboštvo tudi v široke ljudske sloje in skuša vpliv Cerkev in duhovništva v vsaki župniji izpodkopati. Pionirji so nadalje neomaltuzijanizma — umetnega omejevanja rojstev.

Lansko leto se je zveza ljudskošolskih učiteljev stavila na razpolago »front populaire«. Iz tega črpamo pouk za nas. »Narodno-edinstvena« šola, ki bi ne upoštevala stoletnih rodoljubnih vrednot Srbov, Hrvatov in Slovencev in prezirala naše verske svetinje, ozir. bi jih hotela prepleskati z neko omledno konfuzno strpljivostjo in »godljavostjo«, bi največ pripomogla k razmahu komunizma.

V Avstriji je bilo aretirano večje število hitlerjevskih, socialističnih in komunističnih agitatorjev.

SPORT

Katoliška olimpiada na Dunaju. Sredi junija je priredila mednarodna katoliška športna unija na Dunaju velike mednarodne telovadne in športne tekme. Udeležilo se je te olimpiade 8 držav, in sicer: Češko-slovaška (Orli), Poljska, Francija, Belgija, Nizozemska, Švica, Madžarska in Avstrija. Nekdaj najostrejši konkurenti, Jugoslovani, Nemci in Italijani so bili le gledalci, ker so v njih državah katoliške športne organizacije — prepovedane! Že lahko odlične rezultate, pokazale so velikanski napredek v primeri s prejšnjimi tekmovanji. Upoštevati moramo, da so lahko atletiko v okviru mednarodne katoliške športne unije začeli gojiti šele pred nekaj leti, da je v tej panogi šele začetek razvoja. Kljub temu lahko beležimo nekaj odličnih rezultatov, n. pr.: tek 800 m, zmagovalac Francoz Petit v času 1:57.5, met kopja 62.82 m (Avstrijec Bucher), tek 3000 m 8:56.6 (Avstrijec Fischer). Vrhunec olimpiade pa so bile telovadne tekme, bile so po mnenju telovadnih strokovnjakov najmanj na isti višini kot svetovno telovadno prvenstvo l. 1934 v Budimpešti. Zmagali so Francozi. Težko nam je, če se spomnimo, da so na vseh prejšnjih mednarodnih tekmah v Strassbourgu, Brnu, Kölnu, v Pragi in drugod zmagovali — slovenski Orli. Upamo, da je bilo tokrat zadnjič, da se na zmagovalnem jamboru ni dvignila jugoslovanska zastava. Upamo in želimo, da bomo pri prihodnji katoliški olimpijadi lahko s ponosom zapisali: Zmagali so — slovenski fantje!

Proti berlinski olimpiadi so začeli divjo gonjo in proti propagando marksisti, židje in sorodna bratovščina. Za to akcijo navajajo vse mogoče in nemogoče razloge. Pri nas je ideolog te akcije neki Kump, ki v zadnji »Sloveniji« na dolgo in široko prodaja svojo modrost. Čudimo se, da je nasedla sicer kolikortoliko objektivna »Slovenija«. Ozadje te akcije je vendar dovolj otipljivo in vidno.

delov sveta. Videti hočejo očeta krščanstva. Iz njegovih ust hočejo slišati besedo vere in ljubezni. Taki romarji prihajajo iz velikih in iz majhnih držav. To so romarji božjega kraljestva. Rim se danes manj kakor kdajkoli opira na svetno moč, bolj kakor kdajkoli zaupa v Gospoda.

Čeprav se Rim prav nič ne udeležuje spletkarskih političnih iger, se vendar ni odpovedal označevanju pravice, ljubezni, humanitete kot stebrov vseh držav in vseh kultur. Pravica mora biti v vsaki državi, ljubezen mora cveteti v vsaki ljudski skupnosti, humanitarnost, t. j. človečanstvo mora biti spoznavno znamenje vsake kulture. Te temelje danes Rim poudarja. Sveti oče vedno na to opozarja. Tako je postal zagovornik in zastopnik vseh zatiranih, vseh izrabljenih, vseh tlačanih. Tu je oblast, ki se opira na Boga in Jezusa Kri-

stusa. Zato je tudi oblast, ki ima največjo veljavo. To danes čuti prijatelj in sovražnik. Tu je oblast, ki varuje najdragocenejše na svetu, neumrljive duše in darove Duha. V vulkaničnih izbruhih prehodne dobe te največje dobrine lahko propadejo. Rim jih varuje, Rim jih je vtelesil, Rim skriva v svoji veri in v svojem zgodovinskem poslanstvu skrivnost Evrope in sveta.

Ne glej torej Rima z očmi politikov in gospodarstvenikov, ki bi z najsvetejšimi stvarmi radi podprli svoje zemeljske interese. Glej Rim kakor vera uči. Tam je najvišji duhovnik, kateremu je Kristus zaupal svojo čredo. V tem smislu je danes papež dobri pastir sveta, v tem smislu je tudi upanje sveta.

Fr. Muckermann, S. J. »Das grosse Kirchenblatt«, št. 23, 1936.

Slomškovi biseri

„Velik božji dar je naš materni jezik, s kojim hvalimo Stvarnika in govorimo o neštetih čudežih božjih . . .“

„Pa ne pozabimo, da je beseda materna vseh dobrot največja dobrota, jasno ogledalo vsakega ljudstva . . .“

„Šola brez cerkve je podobna ledenici, v kateri ni prave svetlobe in nobene toplote.“

„Šola, hčerka cerkve, je za njo najvažnejša učna in vzgojna naprava človeštva, ki zasluži vso našo pozornost in žrtve, da bo uspevala in blagodejno učinkovala na cerkev in državo, ko vzgaja obenem zveste in krepke člane. Zato rabi šola od cerkve verski blagoslov, od države pa zunanjo zaščito . . .“

„Posvetni oblastniki hočejo imeti predvsem dobre državljane in pogumne vojake. Zato se priporoča našim šolam telovadba, vojaško igranje, skakati in se poskušati, kateri je hitrejši in bolj močen. Da bi izšolali dobro srce, poštene može in žene, je posvetno zamišljenim ljudem poslednja skrb.“

„Mladič u viši šole poslati, ki nima ne glave ne srca, je postopačev število pomnožiti, domačih kopačev pa zemlji jemati, kateri so ji veliko potrebniši, kakor pisači. Mladiča prebrisane glave in srca blagega za šolo obuditi, je najzlahtnejše dobro delo. Kdor to stori, celo domovino osreči in za prihodne dobe toliko dobrega utemelji, da se taka zasluga ne da zadosti ceniti, ne pohvaliti.“

„Izvolitev stanu je zgradba sreče, časne in večne. Potreba je, toliko važno stavbo na terdo skalo kerščanske modrosti zidati, ne pa na pesek vertoglavosti in posvetnih namenov, kakor se osmošolcem rado godi.“

„Bratje, ki imate glavo in srce za to, pišite, delajte, da nam čas brez sadu ne preteče in nas potomci naši grajali ne bodo, da smo čas zamudili.“

„Lepo in dobro je res, ljudi koristnega dela učiti, pa še boljše, se dela z lastnimi rokami lotiti in pokazati, kar se pove v besedi.“

„Prevzetija je košata mati vseh pregreh; napuh se v pisan plašč zavija, da bi ga svet veliko čislal.“

„Lažje sneg v peči ohranite, kakor pa mladino na plesiščih v nedolžnosti.“

Poravnajte naročnino!